

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtru[m] requiratur aqua simplex? 4

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

Matt. baptizatis in Spiritu sancto, reliquum est consummari igne iudicij.

Ad secundum dicendum, quod vinum & oleum non communiter assumuntur ad usum ablutionis, sicut aqua. Nec etiam ita perfecte abluunt: quia ex eorum ablutione remanet aliqua infectio, quantum ad odorem, quod non contingit de aqua. Illa etiam non ita cõiter & abundanter habentur sicut aqua.

Ad tertium dicendum, quod ex latere Christi fluxit aqua ad abluendum: sanguis autem ad redimendum. Et ideo sanguis competit sacramento Eucharistia: aqua autem sacramento baptismi, qui tamen habet vim ablutivam ex virtute sanguinis Christi.

Ad quartum dicendum, quod virtus Christi derivata est ad omnem aquam, non propter continuitatem loci, sed propter similitudinem speciei. Unde dicit Aug.* in quodam sermone Epiph. Quæ de Salvatoris baptismo benedictio fluxit, tamquam fluvius spiritalis, omnium gurgitum tractus, uniuersorum fontium venas impleuit.

Ad quintum dicendum, quod illa benedictio quæ adhibetur aquæ, non est de necessitate baptismi: sed pertinet ad quandam solemnitatem, per quam excitatur deuotio fidelium, & impeditur astutia dæmonis, ne impediatur baptismi effectum.

ARTIC. IV.

Utrum ad baptismum requiratur aqua simplex?

AD quartum sic proceditur. Videtur, quod ad baptismum non requiratur aqua simplex. Aqua enim quæ apud nos est, non est aqua pura: quod præcipue apparet de aqua maris, in qua plurimum admiscetur de terrestri, ut patet per Philosoph. in lib. Meteor. † Et tamen in tali aqua potest fieri baptismus. Ergo non requiratur aqua simplex, & pura ad baptismum.

¶ 2 Præterea, In solempni celebratione baptismi, aqua infunditur chrisma. Sed hoc videtur impedire puri-

*in ser 1.
dom. inf.
ost epiph.
ame. 10.
10.*

*367
4.d.3. a.
3.9.2. c.
4.c.58.*

*lib. 2. c. 3.
to. 2.*

puritatem & simplicitatem aquæ. Ergo aqua pura & simplex non requiritur ad baptismum.

ART. PRAC.
Q. 9. 62.
AR. a

¶ 3 Præterea, Aqua fluens de latere Christi pendens in cruce, fuit signum baptismi: ut dictum est *. Sed aqua illa non videtur fuisse aqua pura: eo quod in corpore misto (cuiusmodi fuit corpus Christi) non sunt elementa in actu. Ergo videtur, quod non requiratur aqua pura vel simplex ad baptismum.

¶ 4 Præterea, Lixiuum non videtur esse aqua pura: habet enim contrarias proprietates aquæ, scilicet calefaciendi & desiccandi; & tamen in lixiuio videtur posse fieri baptismus: sicut & in aquis balnearum, quæ transeunt per venas sulphureas, sicut & lixiuium colatur per cineres. Ergo videtur quod aqua simplex non requiratur ad baptismum.

¶ 5 Præterea, Aqua rosacea fit per sublimationem à rosis, sicut etiã aqua Alchimica generatur per sublimationem ab aliquibus corporibus. Sed in his aquis, ut videtur, potest fieri baptismus, sicut & in aquis pluuiialibus, quæ per sublimationem vaporum generantur. Cum igitur huiusmodi aquæ non sint puræ & simplices, videtur quod aqua pura & simplex non requiratur ad baptismum.

SED contra est, quod propria materia baptismi est aqua, ut dictum est †. Sed speciem aquæ non habet nisi aqua simplex. Ergo aqua pura & simplex de necessitate requiritur ad baptismum.

RESPONDEO dicendum, quod aqua suam puritatem & simplicitatem potest amittere dupliciter. Vno modo per mixturem alterius corporis: alio modo per alterationem. Vtrumque autem horum contingit fieri dupliciter, scilicet per artem & per naturam. Ars autem deficit ab operatione naturæ: quia natura dat formam substantialem, quod ars facere non potest. Sed omnes formæ artificiales sunt accidentales, nisi forte apponendo proprium agens ad propriam materiam, sicut ignem combustibili: per quem modum à quibusdam quædam animalia per puritatem

transformationem generantur. Quæcumque igitur transmutatio circa aquam facta est per artem, siue commiscendo, siue alterando, non transmutatur species aquæ. Vnde in tali aqua potest fieri baptismus, nisi forte aqua admisceatur per artem in tam parua quantitate alicui corpori, quod compositum magis sit aliud quam aqua: sicut lutum magis est terra quam aqua: & vinum lymphatum magis est vinum quam aqua. Sed transmutatio, quæ fit a natura, quandoque quidem speciem aquæ soluit: & hoc fit quando aqua efficitur per naturam de substantia alicuius corporis misceatur sicut aqua conuersa in liquorem vuae, est vinum; unde non habet speciem aquæ. Aliquando autem fit per naturam transmutatio aquæ sine solutione speciei: & hoc tam per alterationem (sicut patet de aqua calefacta à sole), quam etiam per misceationem, sicut patet de aqua fluminis, turbida ex permixtione terrestrium partium. Sic ergo dicendum est, quod in qualibet aqua qualitercumque transmutata, dummodo non soluatur species aquæ, potest fieri baptismus: si vero soluatur species aquæ, non potest fieri baptismus.

Ad primum ergo dicendum, quod transmutatio facta in aqua maris, & etiam in alijs aquis, quæ penes nos sunt, non est tanta, quod soluat speciem aquæ. Et ideo in huiusmodi aquis potest fieri baptismus.

Ad secundum dicendum, quod admixtio chrysmatis, non soluit speciem aquæ: sicut nec etiam aqua decoctionis carniū, aut aliorum huiusmodi. Nisi forte sit facta tanta resolutio corporum lixatorum in aqua, quod liquor plus habeat de aliena substantia, quam de aqua: quod ex spissitudine perspici potest. Si tamē ex liquore sic inspissato exprimat aqua subtilis, potest in ea fieri baptismus, sicut & in aqua, quæ exprimitur ex luto; licet in luto baptismus fieri non possit.

Ad tertium dicendum, quod aqua fluens de latere Christi pendentis in cruce, non fuit humor phlegmaticus, ut quidam dixerunt. In tali enim humore non posset

posset fieri baptisus: sicut nec in sanguine animalis, aut in vino, aut quocumque liquore alicuius plantæ. Fuit autem aqua pura, miraculose egrediens à corpore mortuo, sicut & sanguis, ad comprobendam veritatem Domini corporis, contra Manichæorum errorem: ut scilicet per aquam (quæ est vnum quatuor elementorum) ostenderetur corpus Christi vere fuisse compositum ex quatuor elementis: per sanguinem vero ostenderetur esse compositum ex quatuor humoribus.

Ad quartum dicendum, quòd in lixiuo, & in aquis sulphureorum balneorum, potest fieri baptisus: quia tales aquæ non incorporantur per artem vel naturam aliquibus corporibus mistis, sed solum alterationem quandam recipiunt, ex hoc quod transeunt per aliqua corpora.

Ad quintum dicendum, quòd aqua rosacea est liquor rosæ resolutus. Vnde in ea non potest fieri baptisus, & eadem ratione nec in aquis alchimicis, sicut nec in vino. Nec est eadē ratio de aquis pluuiialibus, quæ generantur ex maiori parte ex sublimatione vaporum resolutorum ex aquis. Minimum autem est ibi de liquoribus corporum mistorum: qui tamen per huiusmodi sublimationem virtute naturæ, quæ est fortior arte resoluuntur in veram aquam, quod ars facere non potest. Vnde aqua pluuiialis nullam proprietatem retinet alicuius corporis misti: quod de aquis rosaceis & aquis alchimicis dici non potest.

ARTIC. V.

Utum hæc sit conueniens forma baptisni, Ego te baptizo, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti?

268
inf. q. 84.
a. 1. 10 et
qd. a.
29. 1. 10
1. cor. 1.
le 2. col. 3.
q. 64. a. 1

AD quintum sic proceditur. Videtur, quòd hæc non sit conueniens forma baptisni: Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Actus enim magis debet attribui principali agenti, quam ministro. Sed in sacramento minister agit vt instrumentum, (vt supra dictum est); principale autē agens in baptis-